

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. P.17.0087.N

R J L M,

beklaagde,

eiser,

met als raadsman mr. Elisabeth De Smedt, advocaat bij de balie te Dendermonde.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het vonnis in hoger beroep van de correctionele rechtbank Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde, van 27 december 2016.

De eiser voert in een memorie die aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

Raadsheer Filip Van Volsem heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Luc Decreus heeft geconcludeerd.

II. BESLISSING VAN HET HOF***Beoordeling****Middel*

1. Het middel voert schending aan van artikel 6 EVRM en artikel 204 Wetboek van Strafvordering: het bestreden vonnis verklaart de eiser ten onrechte vervallen van zijn hoger beroep wegens het onvoldoende nauwkeurig zijn van zijn grieven; de appellant heeft gebruik gemaakt van het bij het koninklijk besluit vastgesteld grievenformulier overeenkomstig dit besluit en door het aankruisen van de vier grieven 1.4, 1.6, 1.9 en 1.12 heeft hij voldaan aan de nauwkeurighedsvereiste; hij heeft zo ondubbelzinnig aangegeven van welke beslissingen hij een hervorming wenste, zonder dat hij diende te specificeren waarom hij het niet eens was met de bestreden beslissing op die punten en dus zonder middelen te moeten aanvoeren ter ondersteuning van zijn grieven; het gegeven dat twee van de vier grieven niet dienend zijn en de eiser er afstand van heeft gedaan, ontslaat de rechter niet van de verplichting te oordelen over de andere twee grieven; uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt bovendien dat een te strikt formalisme bij het beoordelen van de voorwaarden voor het instellen van een rechtsmiddel strijdig is met artikel 6 EVRM.

2. Het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht van toegang tot de rechter, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, belet de lidstaten niet om het instellen van rechtsmiddelen afhankelijk te maken van voorwaarden, voor zover die voorwaarden een wettig doel dienen en er een redelijke verhouding bestaat tussen de opgelegde voorwaarden en het nagestreefde doel. Die voorwaarden mogen niet ertoe leiden dat het recht op het instellen van het rechtsmiddel in de kern wordt aangetast. Bij de toepassing van die voorwaarden mag de rechter niet overdreven formalistisch zijn zodat de billijkheid van de procedure wordt aangetast of overdreven soepel zodat de opgelegde voorwaarden inhoudsloos worden.

3. Artikel 204 Wetboek van Strafvordering bepaalt:

“Op straffe van verval van het hoger beroep bepaalt het verzoekschrift nauwkeurig de grieven die tegen het vonnis worden ingebracht, met inbegrip van de procedurele grieven, en wordt het verzoekschrift binnen dezelfde termijn en op dezelfde griffie ingediend als de in artikel 203 bedoelde verklaring. Het verzoekschrift wordt ondertekend door de eiser in hoger beroep of zijn advocaat, of door een ander bijzonder gevolmachtigde. In dit laatste geval wordt de volmacht bij het verzoekschrift gevoegd.

Dit verzoekschrift kan ook rechtstreeks worden ingediend op de griffie van de rechtbank of het hof waarvoor het hoger beroep wordt gebracht.

Daartoe kan een formulier, waarvan het model wordt bepaald door de Koning, worden gebruikt.

Deze bepaling geldt ook voor het openbaar ministerie.”

4. Het door artikel 204, derde lid, Wetboek van Strafvordering bedoelde grievenformulier werd vastgesteld met het koninklijk besluit van 18 februari 2016 tot uitvoering van artikel 204, derde lid, Wetboek van Strafvordering. Dit voorge-drukt grievenformulier bevat een lijst van mogelijke grieven tegen de beschikkingen op strafgebied (1.1 tot 1.12) en op burgerlijk gebied (2.1 tot 2.5) en het vermeldt dat de gebruiker van het formulier het toepasselijke vakje moet aankruisen, hij desgevallend moet schrappen wat niet past en hij desgevallend moet aanvullen met opmerkingen.

5. Uit deze bepalingen en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat:

- de wetgever door het invoeren van de verplichting om de tegen het in eerste aanleg gewezen vonnis geformuleerde grieven nauwkeurig te bepalen een doelmatiger behandeling van de strafzaken in hoger beroep beoogt en in het bijzonder nutteloze werklast en kosten wil vermijden door niet langer niet-betwiste beslissingen aan de appelrechter voor te leggen;
- door de verplichting de grieven nauwkeurig te bepalen de appellant wordt gedwongen na te denken over de wenselijkheid en de gevolgen van het instellen van het hoger beroep en de geïntimeerde dadelijk kan uitmaken welke beslissingen van het eerste vonnis worden betwist en waarover hij in hoger beroep verweer zal moeten voeren;

- aan alle partijen die een hoofdberoep of volgberoep aantekenen op straffe van vervallenverklaring van dat hoger beroep de verplichting wordt opgelegd te preciseren welke punten van het in eerste aanleg gewezen vonnis zouden moeten worden gewijzigd, zonder dat zij evenwel daartoe de argumenten voor de beoogde wijzigingen dienen op te geven;
- het modelgrievensformulier vooral bedoeld is voor hen die geen advocaat hebben noch een ruime scholing om zich bewust te zijn van de draagwijdte van de akte van hoger beroep en van de mogelijkheid om die te beperken en om hen in staat te stellen te preciseren op welke punten de in eerste aanleg gewezen beslissing moet worden gewijzigd;
- bij een gebruik van het grievensformulier het niet de bedoeling kan zijn dat systematisch alle grieven worden aangevinkt, aangezien daardoor de beoogde doelstelling niet kan worden bereikt.

Uit het voorgaande volgt dat de door artikel 204 Wetboek van Strafvordering aan een appellant opgelegde verplichting om op straffe van vervallenverklaring van het hoger beroep nauwkeurig de grieven op te geven tegen de beroepen beslissing, in overeenstemming is met artikel 6 EVRM.

6. Aan de verplichting de grieven nauwkeurig te bepalen, moet voldaan zijn op het tijdstip waarop het verzoekschrift of het grievensformulier moet worden ingediend.

De doelstellingen die de wetgever met die verplichting beoogt, kunnen pas op die wijze worden gerealiseerd. Daaruit volgt dat de omstandigheid dat een appellant die na het verstrijken van de termijn om een verzoekschrift of een grievensformulier in te dienen, afstand doet van bepaalde grieven een gebrek aan nauwkeurigheid bij het bepalen van de grieven niet kan remediëren en dat die afstand evenmin in aanmerking kan worden genomen om te oordelen dat de grieven niet nauwkeurig zijn bepaald.

7. Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appellant van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt. Niet is vereist dat de appellant in zijn verzoekschrift of zijn grievensformulier reeds opgave doet van de redenen waarom hij die hervorming vraagt.

8. Het staat aan de appelrechter om onaantastbaar in feite te oordelen of de appellant in het verzoekschrift of in het grievenformulier zijn grieven tegen het beroepen vonnis voldoende nauwkeurig heeft opgegeven, zoals vereist door artikel 204 Wetboek van Strafvordering. Bij die beoordeling kan de appelrechter onder meer in aanmerking nemen dat een appellant die gebruik maakt van het grievenformulier ook grieven heeft aangevinkt die geen enkele relevantie hebben voor de beroepen beslissing.

9. Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

10. Het bestreden vonnis stelt vast dat:

- de eiser als grieven heeft aangekruist: “1.4 strafmaat; 1.6. niet-toepassen van het gevraagde gewoon uitstel – probatie-uitstel – gewone opschorting – probatie-opshorting; 1.9 verjaring; 1.12 andere”;
- namens de eiser werd verklaard dat enkel hoger beroep werd aangetekend omwille van de door de eerste rechter opgelegde bestraffing en dat de raadsman van de eiser heeft bevestigd op vraag van de rechtbank dat afstand werd gedaan van de overige in het grievenformulier aangekruiste grieven.

Het bestreden vonnis oordeelt op de volgende gronden dat de eiser vervallen wordt verklaard van zijn hoger beroep wegens het verzuim om al zijn grieven nauwkeurig te omschrijven:

- slechts twee van de vier aangekruiste grieven zijn dienend in hoger beroep, namelijk de grief “1.4 strafmaat” en de grief “1.6 niet toepassen van het gevraagde gewoon uitstel – probatie-uitstel – gewone opschorting – probatie-opshorting”;
- de namens de eiser aangeduide grief betreffende de verjaring is niet dienend, gelet op de omstandigheid dat het aan de eiser ten laste gelegde feit dateert van 1 januari 2016 terwijl de verjaringstermijn voor het misdrijf drie jaar bedraagt zodat de verjaring geenszins aan de orde is en de rechtbank overigens ambtshalve een middel in verband met de verjaring van de strafvordering had moeten opwerpen; deze grief is dan ook inaccuraat, al te vaag en niet pertinent;

- de grief “1.12 andere” werd aangekruist, maar niet ingevuld zodat de appelrechters hieruit niet kunnen afleiden welk precies onderdeel van het bestreden vonnis moet worden hervormd en deze grief zonder verdere duiding bijgevolg gebrekkig, onbestemd en op zijn minst niet zorgvuldig en precies is.

11. Een appellant die op het grievenformulier de rubriek “1.9 verjaring” aankruist geeft daarmee ondubbelzinnig aan dat hij de beslissing van de eerste rechter over de verjaring van de strafvordering wenst hervormd te zien. De door artikel 204 Wetboek van Strafvordering voorgeschreven verplichting om de grieven nauwkeurig te omschrijven, houdt niet in dat de appellant ook zou moeten uiteenzetten waarom de beslissing over de (niet-)verjaring onjuist is. De omstandigheid dat volgens de appelrechters de verjaring van de strafvordering nog niet is bereikt in hoger beroep of dat zij de verjaring van de strafvordering ambtshalve onderzoeken, laat niet toe anders te oordelen.

De appelrechters konden dan ook niet oordelen dat de grief “1.9 verjaring” niet nauwkeurig was.

12. Hoewel het aanbeveling verdient dat een appellant die de rubriek “1.12 andere” van het grievenformulier aankruist, zou aangeven welke beschikking op strafgebied van het beroepen vonnis hij wenst hervormd te zien, blijkt uit het grievenformulier niet dat de gebruiker van dit formulier daartoe verplicht is. De appelrechter kan bijgevolg uit de enkele omstandigheid dat een appellant bij het aankruisen van deze rubriek geen nadere informatie heeft opgegeven, niet afleiden dat de appellant zijn grieven niet nauwkeurig heeft bepaald.

De appelrechters konden bijgevolg op grond van de redenen die zij vermelden niet afleiden dat de appellant zijn grieven niet nauwkeurig heeft bepaald en de eiser van zijn hoger beroep vervallen verklaren.

Het middel is in zoverre gegrond.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden vonnis.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde vonnis.

Houdt de beslissing over de kosten aan en laat die over aan de verwijzingsrechter.

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de correctionele rechtbank Oost-Vlaanderen, rechtszitting houdend in hoger beroep, anders samengesteld.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, tweede kamer, samengesteld uit raadsheer Filip Van Volsem, als waarnemend voorzitter, de raadsheren Alain Bloch, Antoine Lievens, Erwin Francis en Ilse Couwenberg, en op de openbare rechtszitting van 18 april 2017 uitgesproken door waarnemend voorzitter Filip Van Volsem, in aanwezigheid van advocaat-generaal Luc Decreus, met bijstand van afgevaardigd griffier Véronique Kosynsky.

Verzoekschrift

NIET VERBETERDE KOPIE